

Küresel risk iştahu karışık bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep dün ayrışan performanslar sergiledi. Dünya Bankası son yayımladığı raporda, emlak piyasasındaki kalıcı zayıflık, düşük tüketici ve yatırımcı güveni ile yaşlanan nüfus ve küresel gerginlikler gibi yapısal zorlukların etkisiyle Çin'in ekonomik büyüme hızının yavaşlayarak bu yıl %4,8'den gelecek yıl %4,3'e düşeceğini öngördü. ABD Merkez Bankası (Fed) üyesi Adriana Kugler Fed'in enflasyonu hedefe yaklaştırmaya odaklanması gerektiğini, ancak bunu yaparken istihdamda yavaşlamanın önüne geçecek dengeli bir yaklaşım sergilemesi gerektiğini söyledi. Bir diğer Fed üyesi Susan Collins önümüzdeki süreçte gerçekleşecek faiz kararlarının veriye dayalı alınması gerektiğinin altını çizdi. Avrupa Merkez Bankası (ECB) üyesi Joachim Nagel ECB'nin faiz politikasının bugüne kadar enflasyonu düşürmeyi sağladığını belirterek, ECB'nin gelecek haftaki toplantısında yeni bir faiz indirimini değerlendirmeye açık olduğunu söyledi. ABD 10 yıllık tahvil faizi 1 baz puan artarak %4,04'e yükselirken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi %2,25 seviyesinde yataya yakın seyretti. Dolar endeksi yatay seyrederken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,3 değer kaybetti. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %2,3 gerilese de, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde %0,4 yükseliş görüldü. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %4,6 gerilerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında da %2,8 düşüş kaydedildi. Altının ons fiyatı %0,8 geriledi ve Bitcoin %1,0 düşüşle 62 bin 352 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahu dün bir miktar toparlandı. Basında çıkan haberlere göre TCMB tarafından ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredileri günlük limitleri 3 milyar TL'den 4 milyar TL'ye yükseltilirken, reeskont kredileri uygulamasında esas alınan net ihracatçılık koşulu yerine katma değerli ihracatı öne çıkaran firmaların skorlanmasına dayalı yeni bir modele geçildi. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Eylül ayı ihracat iklim endeksini yayımlarken, Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) bir

Günlük Değişimler

Dolar/TL	34,24	0,0%	BİST 100	9.045	0,1%
TR 2Y	41,98	39 bp	TR 10Y	29,55	-42 bp
DXY	102,5	0,0%	MSCI Dünya	3.694	0,4%
Altın (ons, \$)	2.622	-0,8%	ABD 10Y	4,04	1 bp
Brent (varil, \$)	77,2	-4,6%	TTF (MWh, €)	39,0	-2,8%
Bitcoin (\$)	62.352	-1,0%	Karbon (ton, €)	60,3	-2,4%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,0%
Dolar/Güney Afrika Randı	1,0%
Dolar/Brezilya Reali	0,8%
Dolar/Meksika Pesosu	0,3%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,2%
Euro/Dolar	0,1%
Dolar Endeksi	0,0%
Dolar/Japon Yeni	0,0%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0,3%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	0,7%
MSCI Kuzey Amerika	0,9%
MSCI Dünya	0,4%
MSCI GOÜ Avrupa	0,2%
MSCI Avrupa	-0,6%
MSCI Latin Amerika	-0,9%
MSCI GOÜ	-2,3%
MSCI Asya Pasifik	-2,7%

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

tahvil ve bir bono ihracı gerçekleştirdi. Borsa İstanbul gösterege 100 ve 30 endeksleri dün günü sırasıyla %0,1 ve %0,5 yükselişe tamamladı. Ülke risk primi ve uzun vadeli TL cinsi tahvil faizlerinde düşüş görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında yatay seyretti.

Yeni günde küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor. Çin'de bir hafta süren tatilde yapılan harcamalar pandemi dönemi öncesinin gerisinde kalırken, bu durum ilave teşvik beklentilerini artırdı. Almanya'da Ağustos ayı dış ticaret istatistikleri yayımlandı. Yeni Zelanda Merkez Bankası politika faizini 50 baz puan indirerek %4,75'e getirirken, Hindistan Merkez Bankası politika faizini %6,50 seviyesinde sabit tuttu. Basında çıkan haberlere göre Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Katar ve Kuveyt'e resmi ziyarette bulunacak ve yatırımcı toplantıları gerçekleştirecek. Bugün küresel tarafta Fed'in 50 baz puan indirimine gittiği son toplantının tutanakları yayımlanacak.

Almanya ekonomisi Ağustos'ta beklentilerin üzerinde dış ticaret fazlası verdi. İhracat bir önceki aya göre %1,0 düşüş tahminlerinin aksine %1,3 artarken, ithalatta aylık bazda gerileme %3,4 ile beklentilerin ötesinde gerçekleşti. Bu sonuçla dış ticaret fazlası 22,5 milyar euro ile 18,5 milyar euro olan tahminlerin üzerinde geldi.

HMB dün bir bono ve bir tahvil ihracı gerçekleştirdi. 11 ay vadeli bono ihalesinde rekabetçi olmayan teklifler (ROT) dahil yaklaşık 12,0 milyar TL borçlanılırken, ihalede ortalama yıllık bileşik faiz %47,88 seviyesinde gerçekleşti. 10 yıl vadeli sabit kupon ödemeli tahvil ihracında yaklaşık 16,6 milyar TL borçlanma gerçekleşti ve ortalama yıllık bileşik faiz %29,95 oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Eylül ayı ihracat iklim endeksi geriledi. Ağustos ayında 51,3 olan endeks Eylül'de 50,5'e indi. İhracat pazarlarının talep koşullarında aylık bazda ılımlı bir iyileşme gözlenirken, endeksin 50'nin üzerinde kalışı dokuz aya ulaşmış oldu. Eylül ayında, Türk imalatçılarının en büyük on ihracat pazarı içerisinde en hızlı büyüme Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) görülürken, Birleşik Krallık ve ABD'de de üretim artışı güçlü olmasına rağmen, bir önceki aya kıyasla ivme kaybetti. En büyük on ihracat pazarından altısında ise ekonomik aktivite yılın üçüncü çeyreğini daralma ile kapattı.

2023'te 6,37 milyon hektar orman alanı kalıcı olarak kaybedildi. Forest Declaration Assessment Partners tarafından hazırlanan araştırmaya göre 2023'te ormansızlaşma seviyesi, 140 ülkenin 2030'a kadar ormansızlaşmayı sona erdirmeye taahhüdü verdiği üç sene öncesine kıyasla daha fazla. Orman yangınları hariç tutulduğunda bu durum ormanlık alanların kaybı nedeniyle 3,8 milyar ton karbondioksit eşdeğer emisyonun açığa çıktığı anlamına geliyor. Araştırmacılar ormansızlaşmayla mücadele için gönüllük esaslı politikaların etkisinin sınırlı olduğunu altını çiziyor. Bu politikalar yerine güçlü regülasyonlara ve daha fazla finansmana ihtiyaç duyuluyor.

Copernicus İklim Değişikliği Servisi artan küresel sıcaklıkların aşırı yağış olaylarını tetiklediğini açıkladı. Bu durum Eylül ayında kimi bölgelerde birkaç aylık yağmur miktarının sadece birkaç günde yağması ile sonuçlandı. Avrupa aşırı yağışlarla karşı karşıya kalırken, ABD'nin güneydoğusu art arda güçlü fırtınalar ile mücadele etti. Copernicus İklim Değişikliği Servisi Müdür Yardımcısı Samantha Burgess konuya ilişkin yaptığı açıklamada yağışların sıcaklıklar ile birlikte artmaya devam edeceğinin altını çizdi, bu riski en kısa sürede azaltmak için ise net sifra ulaşmanın önemine dikkat çekti.

Kalkınma Gündemi

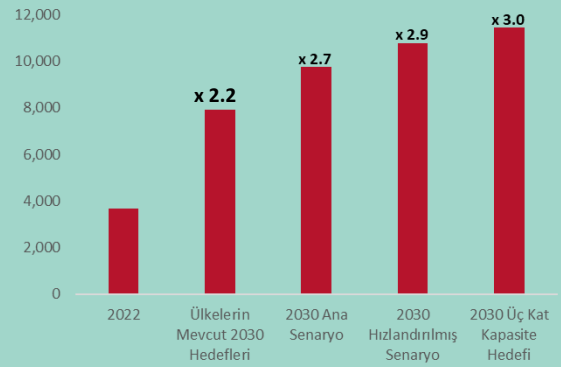

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) "Yenilenebilir Enerji 2024" raporunu yayımladı. Mevcut politikalara göre 2030 yılına kadar 5.500 gigavat (GW) yeni yenilenebilir enerji kapasitesinin devreye gireceğinin beklendiğini belirten rapor, bu kapasitenin yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030 yılına kadar üç katına çıkarılması hedefinin altında kaldığına işaret ediyor. Rapor Çin'in 2030 yılına kadar küresel kapasitedeki genişlemenin %60'ını oluşturacağını öngörürken, Avrupa Birliği ve ABD'nin ise 2024-2030 yılları arasında yenilenebilir kapasite büyüme hızını iki katına çıkaracağını tahmin ediyor. IEA 2030 yılına kadar eklenecek yeni güneş kapasitesinin küresel yenilenebilir enerjideki büyümenin %80'ini oluşturacağını, rüzgâr enerji kapasitesinin iki katına çıkacağını, hidronun ise stabil kalacağını belirtirken, biyoenerji, yoğunlaştırılmış güneş enerjisi ve dalga gibi diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının rolünün politika desteği eksikliği sebebiyle azalmasını bekliyor. Rapordaki hızlandırılmış senaryoya göre küresel yenilenebilir enerji kapasitesi 2030 yılında 11.000 GW'a ulaşırken, bu kapasitenin %80'ini Çin, Avrupa, Hindistan ve ABD oluşturuyor. Bununla birlikte ulaşım, sanayi ve bina sektörlerindeki yenilenebilir elektrik kullanımı küresel enerji talebindeki artışın dörtte üçünden fazlasını oluşturuyor. IEA yenilenebilir enerjinin şebeke altyapısı ve sistem entegrasyonu ile biyoenerji ve hidrojen gibi yenilenebilir yakıtlar için politika desteği ihtiyacına dikkat çekiyor.

Kalkınma Gündemi

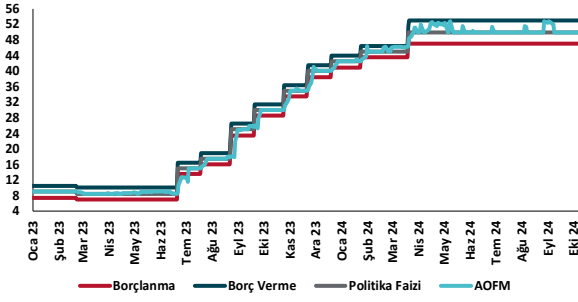

Yenilenebilir Enerji Kapasite Gelişimi (GW)

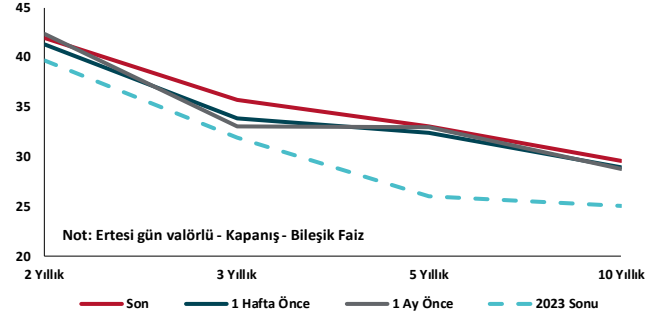

Kaynak: IEA, TSKB Ekonomik Araştırmalar

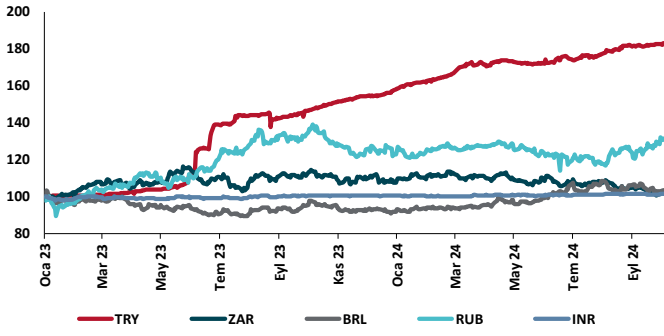
TCMB Faiz Koridoru

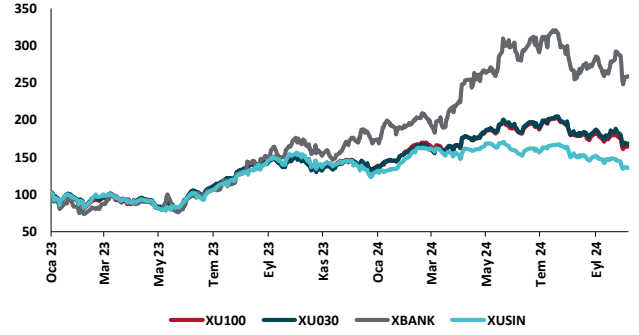
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

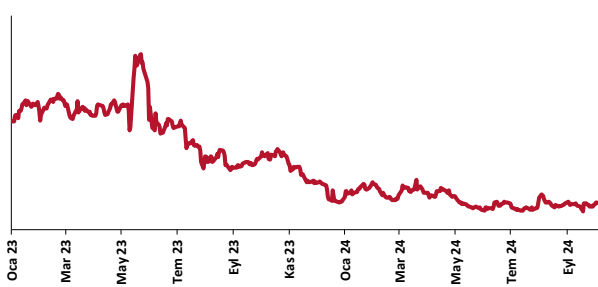
USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)

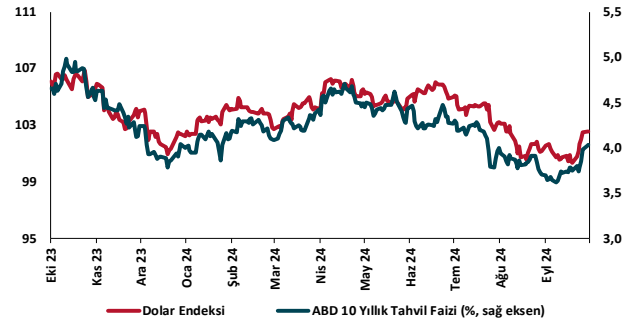
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

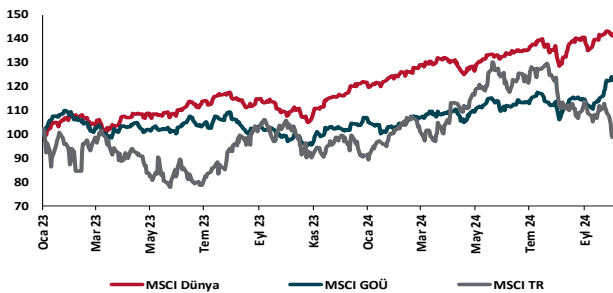
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

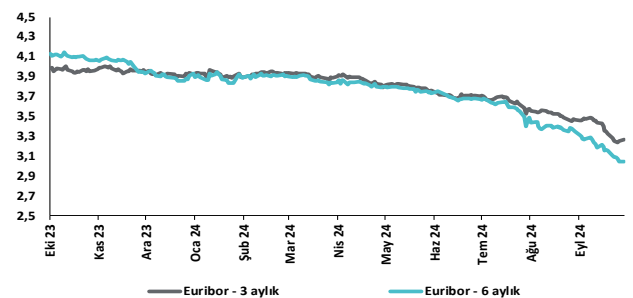
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.